

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Requiritur consensus & quidem absolutus, num. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

obligasti, ut suppono; quare posita obligatione, jus alter acceptans aliquod tandē siue graue, siue leue iustitiæ jus contra te acquisiuit.

2. Hæc regula adeo vniuersalis insufficientis est pro praxi. Explorandum enim est, an simpliciter se quis obligauerit? an legitime? an sub obligatione graui, vel leui? an adsit excusatio, & sexcenta similia, quæ certè ex dictis, & ex dicendis in contractibus, in particulari saltem, magna ex parte nobis plana fient.

CAPVT SEPTIMVM.

De eadem quarta radice restitutionis ex contractu particularis venditionis, & emptionis.

1. **N**on omnes contractus explicandi à nobis suscipiuntur; sed enim nimis longum esset, & à nostro instituto alienum; seligo enim tantummodo vsu frequentiores, & ex quorum cognitione lux aliqua pro cæteris sufficienter haberi possit; erunt autem emptio, venditio, mutuum, & vsura.

§. I.

Quid sit emptio & venditio?

1. **E**st contractus bonæ fidei, vltro citroque obligatorius, qui perficitur absoluto consensu, re & certo pretio, & quidem voluntariè. Intellige autem, re & pretio à te datis, vel certè dandis. Discurramus per singula verba,

Requiritur consensus, & quidem absolutus.

2. Dictum est primò, (qui perficitur consensu) hic enim contractus perficitur per solum mutuum consensum, verbis vel nutibus expressum, immo, & per literas, & per procuratorem, seu nuntium: perficitur, inquam, quoad substantiam; nam ceterum, quoad integritatem completam, seu quoad complementum, requiritur solutio pretij ex vna parte, & accepta possessio rei ex altera. Per venditionem enim non est necesse, ut transferatur dominium; satis enim est, ut talis venditio sit translatiua dominij, & venditor, ex vi venditionis factæ, remaneat obligatus ad transferendum. Eiusmodi autem possessio seu dominium rei venditæ transfertur in emptorem, non quidem quando fit ipsa substantia contractus venditionis per mutuum consensum, sed quando ei traditur res à venditore, & soluitur ab emptore pretium, seu habetur pro soluto, seu loco eius datur æquivalens, quale est pignus, vel fidejussor. Idè notauimus per illud, (datis vel certè dandis) atque hinc fit, ut quamvis posita sit substantia venditionis, vnde & debeat gabella venditioni fortè imposta; (cui gabellario dicam mox n. 5.) Si tamen possessio rei nondum est emptori data, res, si perit, pro venditore perit, ut pro eodem fructificat, quia adhuc est in eius dominio. Nam si possessio sit emptori data, quamvis nondum soluto pretio ipsi emptori fructificat, ipseque perit, si perit, præscindendo semper à pacto

pacto aliquo iusto in contrarium, quo contrahentes nolint ante pretium solutum transferri dominium, sed haberi pro locata, v. g. vel pro accepta in pignus &c.

a *Less. l. 8. c. 21. dub. 1. num. 7. alijque. aa Castrop, de just. con. d. 5. p. 26. alijque ib. c.*

3. Dictum est secundo, (absoluto consensu) si enim fuerit conditionalis, tunc perficietur contractus, quando fuerit adimpleta conditio. Atq; adverte, obligationem tunc retrahi, v. g. que ad tempus initi contractus, perinde ac venditio & emptio ab initio fuissent absolute celebratae, idem cum eadem retrahitione, dic, quando requiritur rati habitio alterius: est enim tunc venditio conditionata, in hunc sensum: *vendo tibi hoc praedium, si tuus pater ratum habuerit.* Quando autem in hoc casu, & cui debetur gabella venditioni imposita, dicam mox numero 5.

b *Mol. t. 2. d. 337. Less. l. c.*

Requiritur pretium determinatum.

4. Dictum est tertio, (pretio certo) nisi enim certum seu determinatum pretium constituatur, invalida erit venditio. Quare si quis dicat, *vendo tibi hanc vestem iusto pretio, vel quanti volueris, quanti judicaveris, quanti concordabimus, quanti judicaverit expertus* d: invalida erit venditio, quia certum pretium non constituitur. Contra, si ita venditio & emptio fiat, *emo à te hanc vestem, quanti tu emisisti, vel quanti emit ille, vel emo ea quantitate pecuniae,*

quae est in hac crumena, valida erit venditio, quia jam adest certum, ac determinatum pretium. Propter eandem rationem valet venditio, si dicas, emo hanc rem eo pretio, quo communiter haec res venduntur tali die, tali mense, talibus numeris; quod si in ijs diebus fuit varietas pretij, illud erit eligendum, quod majore parte illius temporis viguerit.

c *Mol. Less. l. c. l. Bald. in l. contractus n. 8. c. de fide instrumentorum. d hanc valere putat Angelus, v. emptio.*

Quid si aequae vigerit pretium, summum, medium, infimum? respondeo, rationabile esse summi medium; sic enim neutra pars conqueri potest. Si quis ita dicat, *vendo, vel emo, quanti tertius ille decernet, designando illum tertium v. g. Petrum, licet partes retrocedere possint mutuo consensu, tamen contractus non erit validus, nisi quando Petrus pretium constituet: in hoc autem casu obligatio non retrahitur, quia haec non est venditio conditionata, cui conceditur illa retrahitio, sed solum est per alium determinandum pretium.*

Questio incidens pro Gabellarijs.

3. Inquires obiter, cuinam debetur in his venditionibus gabella, si forte ea sit venditioni imposita? respondeo, in illis, quibus adfuit indeterminatio pretij, non debetur gabellario, qui est, quando fit venditio, sed gabellario, qui est, quando determinatur pretium. Ratio est quia gabella imponitur venditioni: at ut modo diximus, tunc perficitur substantia venditionis

Bbb 3